

Luonnos

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI MAITOTUOTTEIDEN, HEDELMIEN JA VIHANNESTEN KOULUJAKELUTUESTA LUKUVUONNA 2022-2023 ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISEKSI

1 Pääasiallinen sisältö

Valtioneuvoston asetusta maitotuotteiden, hedelmien ja vihannesten koulujakelutuesta lukuvuonna 2022-2023 (481/2022), jäljempänä asetus, muutettaisiin 7 §:n 1 momentin tukimäärien osalta ja 3 momentin tukitason osalta.

2 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Koulujakelujärjestelmästä säädetään maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetussa laissa (999/2012), jäljempänä *markkinajärjestelylaki*. Koulujakelujärjestelmän tukitasoja ja määriä koskeva asetuksenantovaltuus on markkinajärjestelylain 33 b §:n 2 momentissa, jonka mukaan koulujakelutuen määrästä ja tukikauden pituudesta annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella EU:n lainsäädännön asettamissa rajoissa.

3. Asian valmistelu

Asetus liitteineen on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhdessä Ruokaviraston kanssa.

4 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Koulujakelutukea myönnetään maitotuotteille ja hedelmille ja vihanneksille. Maitotuotteiden tuki maksetaan kiinteänä tukena litraa tai kiloa kohti. Hedelmien ja vihannesten tuki perustuu hankintahinnasta laskettavaan prosenttiosuuteen. Koulujakelutuki on kokonaan EU:n rahoittamaa ja perustuu jäsenmaille myönnettyihin kansallisiin kirjekuoriin. Suomen kirjekuori on maitotuotteiden osalta noin 3,8 miljoonaa euroa ja hedelmien ja vihannesten osalta noin 1,6 miljoonaa euroa. Osa näistä summista käytetään koulutuksellisiin liitännäistoimenpiteisiin.

Venäjän hyökkäyssota ja siihen liittyvä energiakriisi sekä inflaatio näkyvät vihannesten tuotantopanosten kuten lannoitteiden ja polttoaineen heikentyneenä saatavuutena ja korkeana hintana.

Tuotantokustannusten nousu ja yleinen inflaatio ovat nostaneet ennalta arvaamattoman nopeasti hedelmä- ja vihannestuotteiden hintaa. Kun tuki hedelmä- ja vihannestuotteiden osalta maksetaan prosenttiperusteisesti, lisää hintojen nousu hedelmä- ja vihannestuen menekkiä ja budjetti uhkaa ylittyä. Lisäksi hedelmä ja vihannestuen hakijoiden määrä on tiedotuksen ansiosta lisääntynyt. Maitotuotteiden hakijoiden määrässä vastaavaa kasvua ei ole tapahtunut eikä inflaatio lisää kiinteähintaisen tuen menekkiä.

Koulujakelutuen riittävyyden varmistamiseksi maitotuotteiden tuesta ehdotetaan siirrettäväksi [200 000] euroa hedelmä- ja vihannestuotteiden tukeen ja hedelmä- ja vihannestuotteiden tukitasoa alennettavaksi [55] prosenttiin hankintahinnasta ja luonnonmukaisesti tuotettujen hedelmien ja vihannesten [65] prosenttiin niiden hankintahinnasta.

Ehdotuksessa ehdotetaan muutettavan asetuksen 7 §:n 1 momenttia ja 3 momenttia. Ehdottavan pykälän 1 momentin mukaan koulujakelutukea voitaisiin myöntää yhteensä syys- ja kevätlukuvuoden aikana maitotuotteille enintään [3 224 289] euroa ja hedelmä- ja vihannestuotteille enintään [1 627 447] euroa.

Luonnos

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan tukea hedelmä- ja vihannestuotteiden toimittamiseen myönnettäisiin enintään [55] prosenttia hankintahinnasta. Jos hedelmät ja vihannekset on tuotettu luonnonmukaisesti, tukea myönnettäisiin kuitenkin enintään [65] prosenttia niiden hankintahinnasta.

5 Pääasialliset vaikutukset

Muutoksen tavoitteena on varmistaa, että Euroopan Union Suomelle myöntämät koulujakelutuen määrärahat riittävät eikä tukea tarvitse ryhtyä perimään tuensaaajilta takaisin. Tukitason laskeminen ja kertaluonteinen siirto maitotuotteilta hedelmiin ja vihanneksiin on ministeriön arvion mukaan paras toteuttamistapa, koska se ei vaikuta järjestelmän toimintaan tai tunnettavuuteen.

6 Lausuntopalaute

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausuntoa seuraavilta tahoilta: opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, Ruokavirasto, Opetushallitus, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Valtion ravitsemusneuvottelukunta, Ammattikeittiöosaajat ry, Ekocentria, Elintarviketeollisuusliitto ry, Kauppapuutarhaliitto ry, Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppioiden liitto ry, Maito ja terveys ry, Luomuliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Maitovaltuuskunta, Opetusalan ammattijärjestö, Pro Luomu ry, Puutarhaliitto ry, Päivittäistavarakauppa ry, Ruokatieto yhdistys ry, Suomen Kuntaliitto ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC, Svenska Trädgårdsförbundet rf, Yhdistyneet luomutuottajat ry, Arla Oy, Kanta-Hämeen Tuoretuote Oy, Kimmon Vihannes Oy, Meira Nova Oy, Satotukku Oy, Valio Oy ja Ålands Centralandelslag, ÅCA

7 Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulevan voimaan [x] päivänä joulukuuta 2022. Päivitettyä tukitasoa sovellettaisiin hedelmä- ja vihannestuotteisiin kevätlukukaudella 2023.